



QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO**

Seduta tas-17 ta' Ottubru, 2011

Appell Kriminali Numru. 133/2011

**Il-Pulizija
(Spt. Ian J. Abdilla)
Vs
John Cutajar**

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellat detentur tal-karta tal-identita` numru 63556(M), quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fil-5 ta' Awwissu 2010, u fix-xhur u fis-snin ta' qabel, f'dawn il-Gzejjer:

1. Ta ordni lil haddiehor biex jaghmel delitt; jew gieghel li d-delitt isir b'mezz ta' rigali jew wieghed; jew ta struzzjonijiet biex isir delitt, jew b'xi mod li jkun, xjentement, ghen jew assista lill-awtur jew awturi tad-delitt, fl-atti illi bihom dawn, ghamlu jew taw dikjarazzjoni falza jew certifikat falz;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. u aktar talli fl-istess dati, lokalitajiet, u cirkostanzi, sabiex jikseb xi vantagg jew beneficcju ghalih jew ghal haddiehor, f'xi dokument mahsub ghal xi awtorita` pubblika, xjentement ghamel dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew ta taghrif falz;

3. u aktar talli fl-istess dati, lokalitajiet u cirkostanzi, halef il-falz quddiem ufficjal li kellu s-setgha b'ligi li jaghti l-gurament.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-2 ta' Marzu, 2011, li biha wara li rat l-artikoli 17(h), 42(d), 185(1), 121A(1), 188, 108 u 109 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lill-appellat hati tal-ewwel tlett akkuzi biss li bl-artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta lliberatu bil-kundizzjoni li ma jikkommettix reat iehor fi zmien tlett snin, filwaqt li lliberatu mir-raba` akkuza stante li kif xehdet l-impjegata ta' Transport Malta, Beatrice Fenech, hija qatt ma tat gurament kif trid il-ligi lill-appellat fuq id-dokument immarkat Dok. IA5, u ghalhekk ir-reat taht l-artikolu 108 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta ma ssusistix.

Finalment spjegat fi kliem semplici r-riperkussjonijiet jekk din l-ordni ma tigix obduta.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali minnu pprezentat fl-14 ta' Marzu, 2011, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirrifirma s-sentenza appellata fis-sens illi tirrevokha u thassarha f'dik il-parti fejn illiberat lill-appellat mir-raba` imputazzjoni dedotta kontra tieghu u minflok issib htija fl-istess imputazzjoni, tirrevokaha u thassaraha in kwantu tal-piena erogata mill-Ewwel Qorti u minflok timponi piena li tirrifletti s-sejbien ta' htija ghar-rigward ta' l-imputazzjonijiet kollha, salv l-addebitu tar-recidiva, tikkonfermaha fil-bqija.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellat esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat illi l-aggravju tal-appellant fil-qosor, huwa s-segweni u cioe':-

Illi l-Ewwel Qorti ghamlet apprezzament żbaljat u inkomplet tal-fatti tal-każ u kien qed jinterponi appell ai termini tal-artikolu 413(c) tal-Kap 9. L-Ewwel Qorti għamlet apprezzament ħażin tal-elementi tar-reat ikkontemplat fir-raba` akkuza migjuba kontra tiegħu, senjatament ir-reat kontemplat fl-artikolu 108(1)(b) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi primarjament jigi sottomess illi dan ir-rikors ta' l-appell jirrigwarda biss il-liberatorja ta' l-appellat għar-rigward tar-raba` imputazzjoni dedotta kontra tiegħu.

L-elementi tar-reat huma li persuna taħlef il-falz quddiem ufficjal li għandu s-setgħa b'ligi li jagħti l-ġurament. Ir-reat huwa wieħed istantaneju li jigi kkunsmat fil-mument illi l-persuna taħlef il-falsita'.

Hemm distinzjoni bejn il-forma u l-formalita' tal-ġurament u d-dispożizzjonijiet li nsibu kemm fil-Kodiċi Kriminali kif ukoll fil-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jippreskrivu biss il-forma. Il-bews tas-salib, li tagħmel idejk fuq il-Bibbja jew fuq il-Koran mhux parti mil-ligi tagħna.

L-Ewwel Onorabli Qorti kienet skorretta meta ddecidiet abbażi ta' eżami ex post facto li la darba l-formalitajiet tal-ġurament ma kinux ġew ippruvati, allura ma kienx jissussisti r-reat ta' ġurament falz.

Semgħet it-trattazzjoni tal-abbli Prosekutur u tal-abbli Difensur.

Ikkonsidrat

A. Id-Dritt tal-Appell tal-Avukat Ġenerali

Ir-raba' imputazzjoni – dik dwar il-ġurament falz – iġġorr piena ta' priġunerija ta' tliet xhur massimu. Għalhekk hija ta' ġurisdizzjoni oriġinali tal-Qorti tal-Maġistrati u dwar din

I-imputazzjoni – kieku kienet wañdiha l-Avukat Ġenerali huwa limitat għal dawk is-seba' subinċiżi li jidhru fil-paragrafu 413(1)(b). Issa, fosthom hemm is-subinċiż 413(1)(b)(iv)(i). Għal dan jinħtieg enunċazzjoni tal-Liġi iżda l-Qorti tal-Maġistrati m'għamlet ebda enunċazzjoni tal-Liġi, liema enunċazzjoni, se mai, trid tkun ċara. (Ara: **Il-Pulizija versus Anthony Sammut 18 ta' Ġunju, 2001. Appelli Kriminali Inferjuri – Imħallef l-Onor.Dr.Vincent De Gaetano**).

Iżda l-Qorti fliet sewwa l-artikolu 413 tal-Kap 9 li għandu dan is-subinċiż (2) li qed jidher hawn taħt:

(2) Meta sentenza tingħata dwar diversi reati u appell taħt il-paragrafu

(ċ) tas-subartikolu ta' qabel dan, jew taħt xi liġi oħra, ikun jista' jsir dwar xi wieħed minn dawk ir-reati, appell ikun jista'

jsir dwar kull wieħed minn dawk ir-reati l-oħra li jkunu fil-ġurisdizzjoni

tal-Qorti tal-Maġistrati bħala qorti ta' ġudikatura taħt l-artikolu 370(1) u li jkollu x'jaqsam ma' dak ir-reat.

Reati jkollhom x'jaqsmu ma' xulxin meta -

(i) il-fatti tar-reati jkunu sostanzjalment l-istess; jew

(ii) reat ikun serva bħala mezz għall-għemil ta' reat ieħor; jew

(iii) il-prova ta' reat jew ċirkostanza tiegħu jkun jolqot mal-prova ta' reat ieħor jew ta' ċirkostanza tiegħu.

Eżami tal-imputazzjonijiet li kienu dedotti kontra l-imputat juri biċ-ċar li t-tielet imputazzjoni – dik ta' dikjarazzjoni falza taħt l-artikolu 188 tal-Kap 9 – għandha l-istess fatti li għandha r-raba' imputazzjoni – ġurament falz.

Skont is-subinċiż (2) tal-artikolu 413 tal-Kap 9, la l-Avukat Ġenerali **seta' jappella** dwar dwar it-tielet imputazzjoni, ġaladarba l-fatti tat-tielet u tar-raba' imputazzjoni huma l-istess, huwa seta' jappella wkoll mir-raba' imputazzjoni u mhux marbut aktar bil-limiti tal-artikolu 413(1)(b). Kieku kien mod ieħor, is-sub-paragrafu (2) tal-artikolu 413 tal-Kap 9 kien ikun superfluwu.

B. X'għara fil-fatt.

Meta xehdet Beatrix Fenech, l-uffiċjal inkarigata milli tagħti l-guramenti, hija kkonfermt li hija uffiċjal maħtur biex jagħti l-guramenti fi ħadan l-ADT. Waqt li ma għarfitx lill-appellat għax hi tara ħafna neis kull jum iżda għarfet it-timbru u l-firma tagħha. Hi xehdet ukoll hekk:

'L-individwu jiġi quddiemi, jgħidli li tielf il-liċenzja, nitolbu l-ID Card, indaħħlu l-ID Card fis-sistema, nagħtih l-affidavit, jiffirmah u tinħariġlu l-liċenzja.

Il-Qorti hawn staqsiet: Tagħtih kurċifiss?

Xhud: Le.' (Ara fol.20)

Fil-proċess hemm dokument intitolat 'AFFIDAVIT' b'ittri kbar, in-numru tiegħu 29722 u wara li hemm dettalji tal-appellat jingħad hekk:

'bil-gurament niddikjara illi

(c) li tliet il-liċenzja tas-sewqan tiegħi kategorija A+ B,B+,E, C1, C1 + E

Fi-aħħar tidher il-firma tal-appellat, li hija kaligrafija differenti minn dik fejn hemm mimli l-vojt fil-parti ta' fuq, in-numru tar-riċevuta u fin-nofs timbru b'dan il-kliem:

ADT Licensing and Testing Department 11 ta' Diċembru 2008 Beatrice Fenech u fuqu firma tal-uffiċjal li xehed.

Dan it-timbru kellu suppost jidher aktar 'l isfel fejn hemm dan il-kliem:

'Maħluf/dikjarat solennement quddiemi fid-Direttorat tal-Liċenzji u t-Testijiet, il-Furjana.'

Firma u timbru tal-kummissarju b'setgħa li jagħti l-gurament.

C. Punt ta' Liġi

X'jgħid l-artikolu 108(1)(b) tal-Kap 9:

Gurament falz.

108. (1) Kull min, f'kull każ ieħor mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-sub-titolu, jaħlef il-falz quddiem imħallef, maġistrat jew quddiem uffiċjal ieħor li jkollu s-setgħa b'liġi li jagħti l-ġurament, jeħel, meta jinsab ħati -

(a) il-piena ta' prigunerija minn erba' xhur sa sena, jekk il-ġurament ikun meħtieġ mil-liġi, jew ordnat b'sentenza jew b'digriet ta' waħda mill-qrati ta' Malta;

(b) il-piena ta' prigunerija għal mhux iżjed minn tliet xhur, jekk il-ġurament ma jkunx hekk meħtieġ jew ordnat.

(2) Id-disposizzjonijiet ta' dan l-artikolu ma jgħoddux għall-ġuramenti Promissorji.

It-test Ingliż jgħid hekk: *'shall make a false oath.'*

:

Fin-Noti tiegħu l-Professor Sir Anthony Mamo jikteb hekk:

L-elementi tar-reat li llum jidher fl-artikolu 108(1) (b) tal-Kap 9 huma:

'(i) a false statement;

(ii) wilfully made

(iii) On oath

(iv) Before a person authorised by law to administer oaths.

With regard to the second element which constitutes the intentional element of the crime it is necessary that the person making the statement should have the full consciousness of perverting the truth.

The material element of the crime is the false statement on oath. (Underlining tal-Professor Mamo). The

oath, being an appeal to Deity to be witness of that which is asserted creates a religious bond which is effectual only for those, who having a religious persuasion, see in it a binding obligation on their conscience. Our law makes provision for the taking of an oath by persons who do not belong to the Roman Catholic Church. The solemn declaration or affirmation of any person authorised by law to make a declaration or affirmation in lieu of taking an oath has the same effects as regards the punishment as if the person making the declaration or affirmation had been lawfully sworn.

The oath must be lawfully (underlining tal-Professur Mamo) administered, that is in the form and with the ceremonies which the law itself prescribes and by a person who is authorised by law to administer oaths. ‘

L-abbli Prosekutor isemmi għadd ta' artikoli (tnejn fil-kap 9 - 612 u 632 u ħamsa fil-Kap 12 – 10, 60, 80, 86 u 112) li jistupulaw xi kliem irid jingħad minn min qed jaħlef. Ma' dawn wieħed irid iżid il-forom li hemm fit-Tieni Skeda tal-Kostituzzjoni meta persuna tinħatar President jew Prim Ministru ta' Malta. Dawn tal-aħħar it-tnejn għandhom alternattiva 'solemnly swear / affirm.'

L-artikolu 612 tal-Kap 9 huwa dwar il-ġurament li jieħdu l-ġurati jgħid hekk:

*‘**Fil-ġurament** tal-ġurati għandha tiġħares din il-formula: Ir-registratur idur lejn il-ġuri u jgħid: Intom taħilfu u twiegħdu quddiem Alla u l-bnedmin li teżaminaw bir-reqqa kollha l-akkużi li jingiebu kontra A. B.; li ma tqarrqux la l-interessi tal-akkużat u lanqas dawk tar-Repubblika ta' Malta li f 'isimha dak hu akkużat; li, mingħajr permess tal-Qorti, ma tikkomunikaw ma' ħadd sakemm tagħtu l-verdett tagħkom; li ma tħallux jagħmlu bikom il-mibegħda*

*jew il-ħażen, lanqas il-biża', jew il-ġibda tal-qalb; li tidde`idu fuq
l-akkużi u fuq id-difiża, kif tgħidilkom ruħkom u kif tħossu ġewwa
fikom, bla ma żzommu ma' ħadd u b'fehma qawwija kif jixraq lil
nies onesti u ħielsa. Hekk Alla jgħinkom. **Wara dan kull wieħed
mill-ġurati jieħu l-ġurament.'***

Dan l-artikolu tal-Kap 9 juri li l-kelma 'ġurament', kif użata fuq nett tal-artikolu, tfisser l-użu ta' formola stabbilita fl-istess artikolu u li ssir xi ħaġa **wara** li tinqara l-formola. F'dan il-każ uffiċjal tal-Qorti jdur bis-salib **u l-ġurati jbusu s-salib wieħed wara l-ieħor wara li jkunu segwew il-formola waqt li jkun qed jaqra r-Registatur.**

Huwa tassew, li kif qal tajjeb l-Avukat Ġenerali, jekk wieħed jeżamina l-artikoli l-oħra kemm l-artikolu 632 tal-Kap 9 kif ukoll il-ħames artikoli l-oħra tal-Kap 12 ser isib formoli skont iċ-ċirkostanzi tal-każ - sew jekk qed jinħatar imħallef (artikolu 10), Registatur fil-Qorti (artikolu 60)¹, avukat² (Artikolu 80) jew prokuratur legali³ (Artikolu 86) kif ukoll x'formola għandha titntuża **u kif għandu jaħlef** meta jixhed xi xhud f'kawża ċivili (ara l-artikoli 111 u 112 hawn taħt):

*'111. Ix-xhud li jistqarr ir-religjon Kattolika Rumana għandu
jaħlef kif hi **d-drawwa** ta' dawk li huma ta' dik ir-religjon; u
x-xhud
li ma jistqarrx dik ir-religjon għandu jaħlef bil-mod li huwa
jdhirlu
illi hu l-akbar rabta għall-kuxjenza tiegħu.*

¹ Dan irid jieħu ġurament ta' lealta' (10) u dak tal-kariga (60). Dan tal-aħħar skont il-formola li ġejja:

'Jiena.....nahlef li nagħmle bil-ħaqq u bis-sewwa u bir-reqqa kollha d-dmirijiet ta' Direttur Ġenerali/Registatur milli aħjar li nista' u li naf, u bl-aħjr hila tiegħi. Hekk Alla jgħini.'

² Dan ukoll jieħu żewġ ġuramenti – ta' lealta' (10) u tal-kariga (80).

³ Dan ukoll jieħu żewġ ġuramenti – ta' lealta' (10) u tal-kariga (86).

112. (1) *Ix-xhieda u kull min għandu jieħu ġurament, għandu jaħlef li jgħid is-sewwa, is-sewwa kollu u xejn ħlief is-sewwa.*"

Skont l-Avukat Ġenerali l-formola hija biżżejjed. Il-bews tas-salib jew li wieħed iqiegħed idejh fuq il-Koran mhux neċessarju. U jekk wieħed jeżamina xi definizzjonijiet li jfissru l-kelma 'ġurament' wieħed jinduna li dawn ma jagħtux dettalji tal-formalitajiet. Iż-żewġ definizzjoniet li ġejjin huma eżempji ta' dan:

- (i) **a.** A solemn, formal declaration or promise to fulfil a pledge, often calling on God, a god, or a sacred object as witness.
- b.** The words or formula of such a declaration or promise.
- c.** Something declared or promised.⁴

(ii) 'Oath: A solemn declaration or undertaking (often naming God) as to the truth of something or as a commitment to future action.'⁵

Prattiċi f'pajjiżi oħra juru għaliex isiru ċerti ċeremonji iżda ma jfissrux li ċ-ċeremonji huma indispensabbli kif turi s-silta li ġejja.

'A person taking an oath indicates this in a number of ways. The most usual is the explicit "I swear," but any statement or promise that includes "with * as my witness" or "so help me *," with '*' being something or someone the oath-taker holds sacred, is an oath. Many people take an oath by holding in their hand or placing over their head a book of scripture or a sacred object, thus indicating the sacred witness through their action: such an oath is called *corporal*. However, the chief purpose of such an act is for ceremony or solemnity, and the act does not of itself make an oath.

In Western countries, it is customary to raise the right hand while swearing an oath, whether or not the left hand

⁴ Free Online Dictionary

⁵ The Concise Oxford Dictionary 1991.

is laid on a Bible or other text. This custom originated during the Medieval period when convicted felons were often branded on the palm of the right hand with a letter or mark indicating their conviction. Since felons were disqualified from making declarations under oath, an oath-taker would display their right hand to show that they were free of convictions and therefore able to take an oath.⁶

Id-Difiża ma qablitx mal-argument tal-Avukat Ġenerali. L-abbli difensur ssottometta li mhux biżżejjed li wieħed jingħata formola tal-ADT, jiffirma fuq il-formola u daqshekk biżżejjed. L-Avukat jafu kif isiru l-ġuramenti meta jkunu pprezentati ċerti atti fil-Qorti. Ir-Registrtur jaqrlek dak li hemm miktub, isaqsik ċerta dettalji dwar il-karta tal-identita' tiegħek u imbagħad jagħtik il-kurċifiss.

Huwa żied jgħid ukoll li l-uffiċjal ma għarfitx lill-appellat.

Barra minn hekk din hija kwistjoni ta' dikjarazzjoni falza u mhux ta' ġurament falz u t' dan l-appellat diġa' ġie punit.

Bħala l-añhar punt tiegħu, l-abbli difensur staqsa: 'Jekk jiena niffirma dokument u ma nirrpezentahx għall-ġurament, dak jiġifieri ħadt ġurament falz.

D. Liġijiet Oħra Relevanti

Minkejja li saru referenzi għall-Kap 9 u 12 tal-Liġijiet ta' Malta, fil-kuntest ta' dawn il-proċeduri, l-aktar li huma relevanti huma l-kap 79 – 'L-Ordinanza dwar il-Kummissjunarji b'setgħa li jagħtu l-Ġurament' u l-Kap 245 'L-att Dwar id-Dikjarazzjonijiet.

Fl-artikolu 2 tal-Kap 79 insibu hekk:

⁶ Oath – Wikipedia.

Kopja Informali ta' Sentenza

'F'din l-Ordinanza, kemm-il daba r-rabta tal-kliem ma teħtieġx xort'oħra, 'ġurament', 'jaħlef' u 'affidavit' jinkludu, fil-każ ta' persuni li jistgħu b'xi liġi jagħmlu dikjarazzjoni jew twettiq minflok ma jieħdu ġurament, dikjarazzjoni jew twettiq.'

Imbagħad l-artikolu 5 jgħid x'inhuma d-dmirijiet tal-Kummissjunarji. Dan l-artikolu jgħid hekk:

'Kull Kummissjunarju b'setgħa li jagħti ġurament għandu, qabel ma jagħti l-ġurament, jissodisfa ruħu mill-identita' tal-epersuna li qed tieħu l-ġurament u **li dik il-persuna tiffhem sewwa dak li tkun ser taħlef.**

Imbagħad l-artikolu 9 tal-Ordinanza jagħti setgħa lill-Minsitru responsabbli għall-ġustizzja li jagħmel regolaemnti biex jistabilixxi l-forma u l-mod li fihom ħandu jingħata l-ġurament.

Il-Kap 245 – Att dwar id-Dikjarazzjonijiet daħal fis-seħħ fit-28 ta' Ġunju 1974 u fl-artikolu 2 jipprovdi għal dawk l-okkażjonijiet meta xi liġi jkun provdut li jittieħed ġurament u dik il-persuna toġġezzjona li tingħata l-ġurament u tagħti bħala r-raġuni għall-oġġezzjoni taħgħa li m'xħndhiex twemmin reliġjuż jew li t-eħid tal-ġurament huwa kontra t-twemmin reliġjuż tagħha, jew li għandha oġġezzjonik tal-kuzjenza biex tieħu ġurament. F'dawn iċ-ċirkostanzi l-persuna titħalla tagħmel dikjarazzjoni solenni (dikjarazzjoni) minflok li tieħu ġurament.

Dikjarazzjoni li ssir minflok ġurament għandha tkun fl-istess forma bħal-ġurament li ssir minflok, iżda minflok il-kliem 'naħlef', 'niddikjara bil-ġurament' jew kliem ieħor li juri t-teħid tal-ġurament, għandhom jidħlu l-kliem 'niddikjara solennement' u l-kliem 'hekk Alla jgħini', jekk jinsabu fil-forma tal-ġurament għandhom jithallew barra. (Ara artikolu 3 tal-Kap 245).

E. Il-Liġi u l-Prattika f'Malta

Qatt ma saru regolamenti taħt il-Kap 79 li jirregolaw kif jingħata l-ġurament mill-Kummissjunarji. L-uniċi żewġ Avvizi Legali li jaqgħu taħt dan il-kap jirreglaow affarijiet oħra.

Fl-assenza ta' regolamenti speċjali il-prattika ta kif jingħata l-ġurament jew kif tingħata d-dikjarazzjoni solenni turi li kien segwit dak li jipprovdi l-artikolu 111 tal-Kap 12. Jekk wieħed ser jaħlef, dak li jistqarr ir-religjon Kattolika Rumana **jaħlef** kif hi **d-drawwa** ta' dawk li huma ta' dik ir-religjon; u dak ma jistqarrx dik ir-religjon għandu jaħlef bil-mod li huwa jidhirlu illi hu l-akbar rabta għall-kuxjenza tiegħu. Prattika kostanti turi li meta wieħed li jistqarr ir-religjon Kattolika jieħu ġurament għal xi raġuni jew oħra, dan allura fl-aħħar ser ibus is-salib, jew iqiegħed idejh fuq il-Bibbja. Jekk wieħed iħaddan l-Islam dan iqiegħed idu fuq il-Koran. Min-naħa l-oħra jekk wieħed ser jer jagħmel dikjarazzjoni solenni ma jagħmel xejn minn dan.

Fil-kuntest Malti hemm dawn il-fatturi li wieħed irid iqis:

(a) Persuni mlaħħqin f'xi kariga importanti jbusu s-salib wara li jaqraw il-formola dettata mil-liġi skont il-kariga. Jekk m'għandhomx twemmin jagħmlu dikjarazzjoni solenni. Rajna Presidenti u Prim Ministri, Maġistrati u Imħallfin ibusu s-salib wara li jkunu iffirraw il-ġurament tal-ħatra u mhux iffirrawh biss.

(b) L-artikolu 612 tal-Kap 9 – jiġifieri dak li jittratta dwar il-ġurament tal-ġurati - juri b'mod l-aktar ċar li l-qari tal-formola mhux biżżejjed izda li kull ġurat irid jieħu l-ġurament. Dawn ibusu s-salib sakemm ma jkunx hemm minnhom min irid jagħmel dikjarazzjoni solenni.

(ċ) Il-Professur Mamo jinsisti:

'The oath must be lawfully administered, that is in the form and with the ceremonies which the law itself prescribes and by a person who is authorised by law.'

Mela l-Professor Mamo **imkien** ma jgħid li jekk wieħed jiffirma formola li fiha jkun hemm miktub 'Jien naħlef' u xi ħadd jittimbra fuqha, allura l-ġurament ikun ngħata.

Mir-regolament 5 tal-Kap 79 joħroġ ċar li l-Kummissjunarju mhux biss irid jiżgura ruħu mill-identita' iżda jrid **jara wkoll li dik il-persuna tifhem sew dak li jkun ser jaħlef.**

Għalhekk il-konklużjoni tal-Qorti hija li l-ġurament imur 'il hemm minn sempliċi formola ta' kliem li fiha 'Jien naħlef' u / jew firma fuq karta. Teżisti l-**amministrazzjoni tal-ġurament** li mhix sempliċiment formola. Il-persuna inkarigata trid jew taqra t-test hi stess, jew tisma' 'l min qed jieħu l-ġurament jaqra t-test u wara jbus is-salib jew waqt il-qari tat-test tal-ġurament ipogġi idejh fuq il-Bibbja jew il-Koran.

Jekk wieħed jagħmel dikjarazzjoni solenni l-persuna li qed tamministra l-ġurament għandha tispjega u turi bil-fatti li din id-dikjarazzjoni hija waħda speċjali u li titlob minn dak li jkun impenn mhux tas-soltu. Għandha tiżgura li l-persuna li qed tieħu l-ġurament fehmet sewwa dak li tkun ser taħlef u, jew taqra hi stess bil-mod id-dikjarazzjoni solenni jew tisma' lil persuna taqrha ad alta voce.

Kemm fil-ġurament u kemm fid-dikjarazzjoni solenni, il-persuna inkarigata għandha d-dmir li tfiehem lil min qiegħed jagħmel dawn l-atti s-serjeta' tal-mument speċjalment jekk tintebaħ li dawn l-atti qed isiru b'ċertu leġġerezza.

Il-Qorti ma taqbilx mas-sottomissjoni li l-firma fuq formola hija biżżejjed biex ikollok il-ġurament. Din tista' tammonta għal dikjarazzjoni jew stqarrija falza. Ta' dan l-appellat diġa' nstab ħati taħt it-tielet imputazzjoni. Iżda altru stqarrija falza u altru ġurament falz.

Il-fatt li diversi artikoli, ċitati mill-Avukat Ġenerali b'approvazzjoni, jsemmu l-formola tal-kliem biss huwa biss prova li l-Legislatur fittex il-kliem addattat skont iċ-ċirkostanza fejn qed issir xi ħatra iżda ma jfissirx li l-ġurament jew id-dikjarazzjoni solenni jieqaf/ tieqaf hemm.

Jekk nargumentaw li l-formola hija biżżejjed inkunu qed immorru kontra l-artikolu 111 tal-Kap 12 u prattika kostanti ta' kif jingħata l-ġurament kemm fil-Qorti kif ukoll fid-dipartimenti tal-gvern, fl-ambaxxati ta' Malta, jew entitajiet oħra statali. Il-poplu jafha sew din il-prattika. Għalhekk huwa inutli li nirreferu għal-liġijiet barranin għax dawn mhux bilfors jinkludu xi att estern bħalma huwa l-bews tas-salib, it-tqegħid tal-id fuq il-Bibbja jew fuq il-Koran meta jkun qiegħed jittieħed il-ġurament kemm waqt proċeduri fil-Qorti kif ukoll meta l-ġurament jingħata f'xi post ieħor u għal skopijiet oħra.

Il-formoli huma importanti għax iħaffu x-xogħol kemm jista' jkun, ikunu addattati għaċ-ċirkostanzi u jagħti wkoll ċerta uniformita' fejn ikunu qed jilqgħu għall-ħtiġijiet identiċi. Iżda l-uffiċjal inkarigat m'għandux ikun soddisfatt li wieħed iffirma, ħallas u telaq 'il barra qisu qatt ma ġara xejn. Huwa importanti li l-uffiċjal inkarigat ikollu personalita' qawwija biżżejjed li fejn hemm bżonn iwissi lil dak li jkun dwar ilp-kontenut li jkun qed jinħalef jew jiġi dikjarat solennement u l-konsegwenzi ta' affidavit li jkun falz. Imbagħad, wara din l-ispjegazzjoni jew twiddiba. min jagħmel l-affidavit jiffirma u jbus is-salib (f'każ ta' ġurament). **Din hija l-vera amministrazzjoni tal-ġurament.**

F. Applikazzjoni ta' dawn il-prinċipji għal dan il-każ.

Jekk wieħed japplika l-prinċipji għal dan il-każ wieħed jinnota dan li ġej:

(i) Ir-raba' vers tal-Affidavit fih biss 'bil-ġurament niddikjara' meta għandu jkun hemm ukoll l-alternattiva l-oħra 'jiddikjara solennement' u waħda minn dawn l-alternattivi **għandha tinqata'** biex turi l-persuna ħalfitx jew għamlitx dikjarazzjoni solenni.

(ii) Fl-aħħar tal-formola fejn hemm il-kliem 'Maħluf/dikjarament solennement' ebda waħda minn dawn l-alternattivi m'hija maqtugħa. B'hekk ma nafux x'għamel eżatt l-appellat.

(iii) M'hemmx ukoll il-kelmiet 'iffirmat quddiemi.' Nafu biss li l-firma hija tal-appellat mill-istqarrija tiegħu lill-Pulizija. (Ara stqarrija tal-5 ta' Awwissu 2010 a fol 6 fejn qal 'nagħraf il-firma tiegħi' fl-ewwel stqarrija)..

(iv) Mix-xhieda ta' Beatrix Fenech jirrizulta li din tatu 'affidavit' biex jiffirmah. Ma għamlet xejn aktar minn hekk lanqas tat lill-appellat is-salib biex ibusu.

(v) Għal dik li hija kwistjoni ta' identita', hawn il-Qorti ma taqbilx mas-sottomsisjoni tal-abbli difensur li l-ufficjal inkarigat mill-gurament għandu jagħraf lil dak li jkun ħa l-gurament. Dan l-argument huwa skorrett għax min jagħti l-gurament huwa marbut li jstabilixxi l-identita' u dan sar permezz ta' eżami tal-ID Card Number li jidher fuq il-formola.

G. Konkluzjoni

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qed tiddeċiedi li m'hemm ebda raġuni għala għandha tiddisturba d-deċiżjoni mogħtija mill-Ewwel Onorabbli Qorti fit-2 ta' Marzu 2011 fl-ismijiet premissi għaliex d-deċiżjoni kienet waħda li setgħet legalment u raġjonevolmentg tasal għaliha. Dan għaliex l-affidavit mogħti lill-appellat ma kienx amministat skont il-Liġi. Konsegwentement il-Qorti qed tiċhad l-appell tal-Avukat Ġenerali.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----